

Република Српска
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Сенат Универзитета

Број: 05-3152-L-7.10.1/11
Дана, 21.07.2011. године

На основу члана 77. и 94. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10) и члана 34. став (1) алинеја 5) Статута Универзитета у Бањој Луци, Сенат Универзитета на 50. сједници од 21.07.2011. године, д о н о с и

О Д Л У К У

1. **Др Зоран Говедар** бира се у звање ванредног професора за ужу научну област Гајење шума, на наставном предмету Гајења шума I, на период од шест година.
2. Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Образложење

Универзитет у Бањој Луци на приједлог Наставно-научног вијећа Шумарског факултета расписао је дана 16.03.2011. године Конкурс за избор наставника за ужу научну област Гајење шума, на наставном предмету Гајења шума I.

На расписан Конкурс пријавио се један кандидат и то: др Зоран Говедар.

Наставно-научно вијеће Шумарског факултета у Бањој Луци образовало је Комисију за писање извјештаја за избор наставника у одређено звање. Комисија је припремила писмени извјештај, предложила да се изврши избор као у диспозитиву ове Одлуке и исти доставила Наставно-научном вијећу Шумарског факултета на разматрање и одлучивање.

Наставно-научно вијеће Шумарског факултета у Бањој Луци на сједници одржаној 18.07.2011. године констатовало је да др Зоран Говедар испуњава у цјелости услове и утврдило приједлог да се др Зоран Говедар изабере у звање ванредног професора за ужу научну област Гајење шума, на наставном предмету Гајења шума I, на период од шест година, и исти доставило Сенату Универзитета у Бањој Луци ради даљег поступка.

Сенат Универзитета је на 50. сједници одржаној 21.07.2011. године утврдио да је утврђени приједлог из претходног става у складу са одредбама Закона о високом образовању и Статута Универзитета.

Сагласно члану 77. Закона о високом образовању и члану 131. Статута Универзитета, одлучено је као у диспозитиву ове Одлуке.

ПРАВНА ПОУКА: Против ове Одлуке може се поднијети захтјев за преиспитивање Сенату Универзитета у Бањој Луци у року од 15 дана од дана пријема исте.

Достављено:

1. Шумарском факултету 2х,
2. Материјал сједнице
3. а/а.

**ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ СЕНАТА
РЕКТОР**

Проф. др Станко Станић

БК,БМ/БК

Универзитет у Бањој Луци
ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ
University of Banja Luka
FORESTRY FACULTY

Војводе Степе Степановића 75 а
78 000 Бања Лука
ЈИБ: 4 4 0 1 0 1 7 7 2 0 1 4 6
Тел/факс – декан: +381 51; 460 550
Телефон: +381 51 464 628; 464 298;
464 884
E-mail: sum_fak@blic.net
http://www.sfbf.org
жиро рачун: 551-001-00009070-76

Број: 902/11
Датум: 19.07.2011. године

На основу члана 91. став 5 Закона о високом образовању ("Службени гласник Републике Српске" број 73/10) и члана 52. Статута Универзитета у Бањој Луци, Научно-наставно вијеће на сједници одржаној 18.07.2011. године, утврдило је п р и ј е д л о г

ОДЛУКЕ

Др Зоран Говедар, доцент бира се у звање ванредног професора, ужа научна област "Гајење шума", предмет "Гајења шума I", на Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци. Одлука ступа на снагу када је усвоји Сенат Универзитета у Бањој Луци.

Образложење

На основу расписаног конкурса у дневном листу "Глас Српске" од 16.03.2011. године, Комисија за писање извјештаја предложила је да се за ванредног професора на ужој научној области "Гајење шума", на предмету "Гајење шума I" изабере др Зоран Говедар, доцент.

На сједници Научно-наставног Вијећа Факултета одржаној 18.07.2011. године прихваћен је извјештај Комисије и као такав достави Струковном Вијећу и Сенату на усвајање, те у складу са чланом 138. Статута Универзитета у Бањој Луци доноси приједлог одлуке о избору др Зорана Говедара, доцент у звању *ванредног професора* на ужој научној области "Гајење шума", предмет "Гајење шума I".

У смислу члана 34 Статута Универзитета у Бањој Луци Сенат Универзитета врши избор у академска звања на приједлог Научно-наставних вијећа организационих јединица (Факултета).

Саставни дио одлуке је извјештај Комисије за писање извјештаја.
На основу изложеног одлучено је као у диспозитиву.

Достављено:

1. Струковном вијећу Универзитета
2. Сенату Универзитета
3. А/а

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ	
ПРИМЉЕНО:	19-07-2011
ОРГ. ЈЕД.	БРОЈ
05	3 202/11

Прилог бр. 1

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Конкурс је објављен: У дневним новинама „Глас Српске“ од 16.03.2011. године
Ужа научна/уметничка област: Гајење шума
Назив факултета: Шумарски факултет
Број кандидата који се бирају: 1 (један)
Број пријављених кандидата: 1 (један)

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

Први кандидат

1. Основни биографски подаци

Име, средње име и презиме: Зоран Војислав Говедар
Датум и место рођења: 01.01.1967. године, Сански Мост, БиХ
Установе у којима је био запослен: ШИП „Сана“ – Сански Мост, ООУР „Шумарство“ (1991-1995), Шумарски факултет Бања Лука (1996-2011).
Звања/радна места: Технолог РЈ „Грађење“ ШИП „Сана“ – Сански Мост, асистент, виши асистент и доцент на Шумарском факултету Универзитета у Бањој Луци, продекан за наставу (2006/07 до 2007/08), декан (2008/09 до 2010/11)
Научна/уметничка област: Шумарство, Гајење шума
Чланство у научним и стручним организацијама и удружењима: Савез инжењера шумарства Републике Српске

2. Биографија, дипломе и звања

Основне студије:

Назив институције: Шумарски факултет Универзитета у Сарајеву
Место и година завршетка: Сарајево, 17.04.1991. године

Постдипломске студије:

Назив институције: Шумарски факултет Универзитета у Београду
Место и година завршетка: Београд, 2000. године
Назив магистарског рада: Истраживање утицаја режима светлости на природно обнављање у чистим састојинама букве на подручју Кнежева (одбрањен 15.07.2000. године)
Ужа научна/уметничка област: Гајење шума

Докторат:

Назив институције: Шумарски факултет Универзитета у Београду

Место и година завршетка: Београд, 2005. године

Назив дисертације: Начини природног обнављања мешовитих шума јеле и смрче (*Abieti Piceetum illyricum*) на подручју западног дела Републике Српске (одбрањена 26.11.2005. године)

Ужа научна/уметничка област: Гајење шума

Претходни избори у звања:

Назив институције: Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци

Избор у звање: Асистент на предмету Гајење шума (01.11.1995. године)

Период: 01.11.1995 до 01.11.2000. године

Назив институције: Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци

Избор у звање: Виши асистент на предмету Гајење шума (28.05.2001. године)

Период: 28.05.2001. до 28.05.2006. године

Назив институције: Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци

Избор у звање: Доцент на ужој научној области Гајење шума (16.03.2006. године)

Период: 16.03.2006. до 16.03.2011. године

3. Научна/уметничка делатност кандидата

Радови пре последњег избора/реизбора

<u>Оригинални научни рад у часопису међународног значаја</u>	Бодова
1. Govedar, Z. , Ballian, D., Mikić, T., Pintarić, K. (2000): Uspijevanje različitih provenijencija zelene duglazije (<i>Pseudotsuga menziesii</i> Mirb. Franco.) u okviru IUFRO programa na oglednoj površini "Crna lokva" kod Gradiške. <i>Šumarstvo</i> , 3-4, str. 61-74, Beograd	8
2. Govedar, Z. (2001): Zavisnost dužine letorasta od vrste drveća, visine podmlatka i jačine osvjetljenosti. <i>Šumarstvo</i> , br. 3 – 4, str. 25-36, Beograd	8
3. Govedar, Z. (2002): Elementi strukture i prirodno podmlađivanje mješovite sastojine bukve, jele i smrče u prašumi Janj. <i>Šumarstvo</i> , br. 4-6, str. 9-24, Beograd	8
<u>Оригинални научни рад у часопису националног значаја</u>	Бодова
1. Pecelj, M., Jović, G., Stanivuković, Z., Govedar, Z. (2001): Globalne klimatske promjene i analiza temperaturnih promjena u Bosni i Hercegovini. Zbornik prirodno – matematičkih nauka, god. II, dvobroj 2 i 3, Banja Luka	5
2. Govedar, Z. (2002): Elementi strukture i izbor najpovoljnijih uzgojnih mjera u bukovim sastojinama prašumskog tipa na području "Dubičke gore". Časopis za šumarstvo i ekologiju "Ekosilva", god. I, br. I, Banja Luka	5
3. Pecelj, M., Govedar, Z. , Stanivuković, Z. (2002): Uticaj razvoja gradova na tok temperature vazduha. Zbornik prirodno – matematičkih nauka, god. II, dvobroj 2 i 3, Banja Luka	5
4. Ljubojević, S., Miodragović, D., Govedar, Z. , Lazić, L. (2002): Dinamika lučenja i prinos soka iz stabala obične breze (<i>Betula pendula</i> Roth.). Časopis za šumarstvo i ekologiju "Ekosilva", god. I/2002, br. I, str. 51 – 76, Banja Luka	5

5. Stojanović, Lj., Krstić, M., Govedar, Z. (2003): Problematika prorednih seča kao mera nege u kulturama bora. Časopis za šumarstvo i ekologiju "Ekosilva", god. II/2003, br. 2, str. 9 – 29, Banja Luka	5
6. Stojanović, Lj., Krstić, M., Govedar, Z. (2003): Istraživanja sječa kao mjera njege u kulturama crnog bora na području Ribnika. Časopis za šumarstvo i ekologiju "Ekosilva", god. II/2003, br. 2, str. 97 – 133, Banja Luka	5
7. Stojanović, Lj., Krstić, M., Govedar, Z. , Bašić, D. (2003): Predlog uzgojnih mera u izdavačkoj šumi bukve na području Ribnika. Časopis za šumarstvo i ekologiju "Ekosilva", god. II/2003, br. 2, str. 151 – 163, Banja Luka	5
Уводно предавање по позиву на скупу националног значаја штампано у целини	Бодова
1. Stojanović, Lj., Govedar, Z. (2003): Problematika uzgoja u okviru glavnih tipova šuma u Republici Srpskoj. Međunarodni naučni skup "Perspektive razvoja šumarstva" 23 - 24 10. 2003., Zbornik radova Šumarskog fakulteta, Banja Luka	10
Научни радови на скупу међународног значаја штампани у целини	Бодова
1. Govedar, Z. (2001): Ricerca sulla influenzazi regime della luce sul rinnovamento di faggio nella composizione in localita "Tisovac". Seminario di studio Boschi e ambiente in Bosnia – Erzegovina, Azienda regionale delle foreste Lombardia, Giunta regionale direzione generale qualita dell ambiente, Milano	6
2. Govedar, Z. , Krstić, M., Stanivuković, Z. (2003): Dependence of diameter increment on diameter and mechanical damage serbian spruce stands in region of Govza in the republic of Srpska. Сборник научн и доклади међународна научна конференција, 50 година Лесотехнически универзитет, Софија	6
3. Govedar, Z. , Krstić, M., Stanivuković, Z. (2003): Categorisation of trees in serbian spruce natural stands in the region of Govza in the Republic of Srpska. Сборник научн и доклади међународна научна конференција, 50 година Лесотехнически универзитет, Софија	6
4. Govedar, Z. , Stanivuković, Z. (2003): Main characteristics of the development stages of the virgin forests, Janj and Lom, in the Republic of Srpska. International Conference in Mukachevo, Transcarpathia, Ukraine, 13-17. October, "Natural Forests in the Temperate Zone of Europe – Values and Utilisation, Birmensdorf – Rakhiv	6
5. Govedar, Z. , Stanivuković, Z. (2005): Uzgojno – meliorativne mjere u sjemenskoj sastojini hrasta kitnjaka na području Motajice. Specijalni rezervat prirode "Deliblatska peščara", Zbornik radova VII, 2004, str. 175 – 186, Pančevo	6
Научни радови саопштени на скупу националног значаја штампани у целини	Бодова
1. Mataruga, M., Burlića, Č., Govedar, Z. (2000): Ekološke osnove neobraslih površina Š.G. "Banja Luka" u cilju usmerene proizvodnje sadnog materijala. Seminar »Sjemensko – rasadnička proizvodnja u BiH – stanje i perspektiva«, Regione Lombardia, Brčko	3
2. Bašić, D., Govedar, Z. (2003): Gazdovanje izdavačkim šumama u Republici Srpskoj. Naučni skup "Perspektive razvoja šumarstva" 23 - 24 10. 2003., Zbornik radova Šumarskog fakulteta, Banja Luka	3
3. Bucalo, V., Stanivuković, Z., Govedar, Z. (2003): Zajednica gorskog	

javora i bijelog jasena (<i>Aceri – Fraxinetum croaticum</i> Ht. 1938, S.L.) sa Grmeča. Naučni skup "Perspektive razvoja šumarstva" 23 - 24 10. 2003., Zbornik radova Šumarskog fakulteta, Banja Luka	3
4. Bucalo, V., Govedar, Z., Travar, J. (2004): Ekološko – vegetacijske i uzgojne karakteristike pitomog kestena (<i>Castanea sativa</i> L.) na području Bosne i Hercegovine. Seminar "Pitomi kesten – uzgoj, zaštita i korišćenje", ŠG "Pastirevo" – Novi Grad, Kostajnica	3
Пројекти, студије – елаборати	Бодова
1. Govedar, Z., Stanivuković, Z. (2003): Uređenje sjemenske sastojine hrasta kitnjaka (<i>Quercus petraea</i> (Mat) Leibl.) na području Motajice. Šumarski fakultet u Banjoj Luci, JPŠ »Srpske šume«, ŠG »Motajica« - Srbac	4
2. Govedar, Z. et al. (2004): Pitomi kesten – uzgoj zaštita i korišćenje. Šumarski fakultet u Banjoj Luci, JPŠ „Srpske šume“, ŠG „Pastirevo“ – Novi Grad	4
3. Govedar, Z., Stanivuković, Z. (2005): Uzgojne i zaštitne mjere na području GJ "Vitorog". Šumarski fakultet u Banjoj Luci, JPŠ "Šume Republike Srpske", ŠG "Gorica" - Šipovo	4
Учесће у изради стручних пројеката	Бодова
1. Maunaga, Z., Govedar, Z. (2002): Višenamjenski plan gazdovanja prašumama "Janj" i "Lom". Šumarski fakultet u Banjoj Luci	
2. Brujić, J., Govedar, Z. (2003): Problem platana u Kozarskoj Dubici. Šumarski fakultet u Banjoj Luci, Opština Kozarska Dubica	
3. Koprivica, M., Govedar, Z. (2005): Izdvajanje stalnih oglednih površina u RS. Šumarski fakultet u Banjoj Luci	
4. Mihajlović, Lj.,, Govedar, Z. (2005): Gazdovanje šumama jele ugroženih imelom i drugim biotičkim uzročnicima šteta. Šumarski fakultet u Banjoj Luci	

Радови после последњег избора/реизбора

Оригинални научни рад у часопису међународног значаја	Бодова
<p>1. Говедар, З. (2006): Утицај склопа и режима свјетлости на природно обнављање у састојини храста китњака на подручју Челинца. Шумарство бр. 3, стр. 99-108, Београд</p> <p>У раду је истраживана чиста састојина храста китњака која се налази на подручју Челинца у северном делу Републике Српске на надморској висини око 350 метара. Геолошку подлогу чине серпентинити са доминацијом ранкера и дистричних камбисола. Састојина припада заједници <i>Quercetum petraeae – deleschampii serpentinum</i> Stef. 1984 god. s. lat. Састојина је једнодобна, генеративног порекла и старости између 100 и 120 година. Одликује се ниском запремином (око 190 m³/ha), ретким и прекинутим склопом а изразито закоровљавање отежава природно обнављање. Утврђено је да развој и карактеристике подмлатка зависе од режима свјетлости у условима прекинутог и местимично потпуног склопа у састојини. Просечни интензитет осветљености се креће од 4663.3 Lx/m² и Кп = 15.2 % у условима потпуног склопа до 29 295.4 Lx/m² и Кп = 50.7 % у условима прекинутог склопа. Утврђено је да са повећањем степена склопа за 0.1 вредност Кп опада у просеку за 5.1 %, а зависност пропустљивости светлости од степена склопа је статистички значајна на нивоу 0.05. Највећа бројност подмлатка хрста китњака (17 ком/м²) се јавља при степену склопа 0.5 а најмања при степену склопа 0.7 и пропустљивости светлости ок 15 %. Обилан подмладак храста китњака се јавља у облику издужених подмладних језгара облика елипсе са дужом осом у правцу северисток – југозапад, чија дужа оса износи једну средњу састојинску висину. На површини која је ретког и прекинутог склопа обилно се јавља <i>Calluna vulgaris</i> па је потребно вршити помоћне мере природног обнављања на малим површинама.</p>	8
<p>2. Говедар, З. (2007): Класификација стабала и ефекти проредних захвата у вјештачки подигнутој састојини смрче на подручју Соколина – Котор Варош. Гласник Шумарског факултета, Београд, 2007, бр.96, стр. 29-43</p> <p>Истраживана је вештачки подигнута састојина смрче која је основана 1978. године у појасу шума букве и јеле на дубоком еутричном смеђем земљишту на киселим силикатним и силикатно карбонатним стенама. Надморска висина на којој су постављене огледне површине у састојини је око 780 метара а нагиб терена износи око 9 % и експониран је западно. Годишњи климатски индекс (Ik) износи – хумидна умерена клима (B2), док је климатски индекс за вегетациони период 18,14 – субхумидна влажна.</p> <p>Анализом узгојне улоге стабала према IUFRO класификацији и УТ класа утврђено је да постоји значајна веза између анализираних обележја за већину огледних површина. Структурне карактеристике огледних површина на којима су вршена истраживања имају особине које су карактеристичне за вештачки подигнуте једнодобне састојине смрче. Просечни број стабала на контролној површини односно у просеку за стање пре прореда на огледним површинама износи 2490 стабала по хектару, док је просечна темељница била 27,8 m²/ha а укупна запремина 251 m³/ha. Методом дебљинског прираста утврђен је текући запремински прираст и он износи 26,2 m³/ha. Основна карактеристика стабала је веома мала чистоћа од грана које су суве и „обрастају“ читаву дужину дебла. Средњи пречник састојине у просеку за за свих 9 огледних површина износи 13.25 cm и налази се у дебљинском разреду у којем се налази и највећи број стабала што указује на типичну једнодобност састојине.</p> <p>Према добијеним резултатима може се закључити да је умерена јачина захвата за конкретну састојину према њеном садашњем стању најповољнија. У конкретној састојини потребно је вршити интензивне прореде (прореде којим се започиње када је средња састојинска висина између 8 и 12 m), са интензитетом прореда 5 година.</p>	8
<p>3. Шошкић, Б., Говедар, З., Тодоровић, Н., Петровић, Д (2007): Основна физичка својства дрвета смрче (<i>Picea abies</i> Karst.) из култура. Гласник Шумарског факултета, Београд, 2007, бр.96, стр. 97-110</p> <p>У раду су приказани резултати испитивања основних физичких својстава смрчевог дрвета из култура у околини Бања Луке. Испитивани су зависност ширине прстена прираста и густине дрвета, густина, запреминска порозност, утезање, тачка засићености влаканаца и апсорпција влаге. Анализирана су три стабла просечне старости 16 година. Статистички су обрађени подаци за прсну висину и укупно за све епрувете од прсне висине до висине 9,3 м. Испитивањем и анализом основних физичких својстава смрчевог дрвета из култура добијено је да је утицај ширине прстена прираста на густину негативан и да је та зависност логаритамска, потврђујући раније резултате. Просечна вредност</p>	8

<p>са пречником око 1,5Hs. На присојним странама и са повећањем нагиба терена њихова површина треба бити мања у облику елипсе са дужом осом постављеном низ падину. Ексцентрично проширивање површина у години пуног уroda семена на равном и благо до умерено стрмом терену потребно је вршити сечом ивичних стабала у правцу северозапад – југоисток.</p>	
<p>7. Ољача, Р., Говедар, З., Хркић, З. (2008): Ефекти аерозагађења на учешће стома на листовима испитиваних врста дивљег кестена и брезе у условима Бања Луке. Гласник Шумарског факултета, бр.98., стр. 155-166, Београд</p>	8
<p>Циљ рада је био да се утврди утицај аерозагађења на стоме дрвећа кестена и брезе у условима аерозагађења бања Луке. Применом анализе варијансе утврђено је да бројност стома зависи од степена аерозагађења односно локација у урбаним условима изложених аерозагађењу. Такође је утврђено да положај листа у односу на светлост као и степен аерозагађења утичу на бројност стома код обе врсте дрвећа. Интеракцијски односи врста x место као и однос врста положај листа на стаблу и локација стабала показују високу значајност утицаја на учешће стома на листовима испитиваних врста дрвећа.</p>	8
<p>8. Говедар, З., Керен, С. (2008): Примјена хемисферичних фотографија при истраживању режима свјетлости у шуми букве, јеле и смрче (<i>Piceo – Abieti – Fagetum</i>). Шумарство, бр. 4., Београд</p>	8
<p>У раду је истраживана састојина букве, јеле и смрче која се налази на Днолучкој планини (СГШ 44°18'54" и ИГД 17°23'53"), на подручју Г.Ј. „Днолука“ (одељење 74) у оквиру ШПП „Средњеврбаско“, на надморској висини око 1170 m. У састојини доминира кречњачка геолошка подлога на којој су се развила земљишта углавном класе камбичних земљишта са доминацијом калкомеланосола и калкокамбисола. Клима у току године на подручју истраживања је умерено хумидна, а у току вегетационог периода субхумидна влажна. Састојина припада заједници <i>Piceo – Abieti – Fagetum dinaricum</i>. Утврђено је да просечни број стабала у састојини износи 672 стабла по хектару а просечна укупна запремина 327,1 m³/ha. Састојина може окарактерисати као разнодобна мешовита састојина јеле и смрче са примесом букве. Утврђено је да горња директна светлост износи 6,61 MJ/m²/d, а горња дифузна светлост 1,65 MJ/m²/d, док за вегетациони период просечна вредност за горњу директну светлост је 6,33 MJ/m²/d, а за горњу дифузну светлост 1,58 MJ/m²/d. На основу добијених резултата закључено је да количина пропуштене директне и дифузне светлости значајно зависи од степена склопа, а да се та зависност може се изразити експоненцијалном функцијом са базом природног логаритма као елементом функције.</p>	8
<p>9. Благојевић, В., Говедар, З. (2009): Структурна изграђеност састојина црног бора на подручју Озрена. Шумарство, бр. 3-4., Београд</p>	8
<p>Објекте истраживања у овом раду представљале су чисте састојине црног бора на подручју Озрена. Те састојине заузимају висински положај између 300 и 917 m надморске вишине на планини Озрен. Састојине се налазе на перидотитско – серпентинитској геолошкој подлози са доминацијом ранкера и еутричног камбисола и реткој појави псеудоглеја. Састојине фитоценолошки припадају климарегионалној заједници <i>Quercus – carpinetum illyricum</i> Horvat 1963 и заједници <i>Erico - Pinetum nigrae serpentanicum</i> Z. Pavl. 1951. Krs. 1957. Састојине се налазе у различитим развојним фазама и захтевају различите узгојне потребе. Оне су структурно једнодобне и јављају се на различитим типовима земљишта што узрокује и дефинисање различита три типа шума: Шуме црног бора (<i>Pinetum nigrae serpentanicum subas. typicum</i> Stef.) на ранкеру и плитком смеђем земљишту на перидотиту, шуме црног бора (<i>Pinetum nigrae serpentanicum subas. callunetosum</i> Voj.) на илимеризованом земљишту и псеудоглеју на перидотиту и шума црног бора (<i>Pinetum nigrae serpentanicum subas. daphnetosum blagayane</i> Stef.) на дубоком еутричном смеђем земљишту на перидотиту. Статистички значајне разлике у производности утврђене су између састојина првог и трећег типа шума као и између другог и трећег типа шума што је представљало основу за издвајање два производна типа шума:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шуме црног бора на ранкеру и средње дубоком смеђем земљишту на перидотиту и - Шуме црног бора на псеудоглеју на перидотиту. 	8
<p>10. Благојевић, В., Говедар, З., Каповић, М. (2010): Утицај склопа и режима свјетлости на природно обнављање црног бора на подручју Озрена. Шумарство, бр. 1-2, стр. 37-47, Београд</p>	8
<p>Истраживања су вршена у састојинама на перидотитско – серпентинској подлози у климарегионалној заједници <i>Quercus – carpinetum illyricum</i> Horvat 1963. Истраживањима су издвојена три основна типа шума која су поређена с обзиром на утицај режима светлости на карактеристике подмлатка и ток природног обнављања и то: Шуме црног бора (<i>Pinetum nigrae serpentanicum subas. typicum</i> Stef.) на</p>	8

<p>ранкеру и плитком смеђем земљишту на перидотиту, шуме црног бора (<i>Pinetum nigrae serpenticum subas. callunetosum</i> Вој.) на илимеризованом земљишту и псеудоглеју на перидотиту и шума црног бора (<i>Pinetum nigrae serpenticum subas. daphnetosum blagayane</i> Stef.) на дубоком еутричном смеђем земљишту на перидотиту. Укупан број стабала у истраживаним састојинама у просеку износи 350 стабала по хектару. А укупна запремина 254 до 313 метара кубних по хектару. У зависности од степена склопа и развојне фазе састојине режим светлости има различит утицај на просторну динамику природног обнављања састојина. Резултати Ф-теста показују зависност дужине летораста подмлатка црног бора од висине подмлатка на нивоу значајности од 0.05 код састојина основног типа I, Коefицијент детерминације износи 86.17 %. У састојинама црног бора основних типова II и III, резултати Ф-теста показује да нема статистички значајне зависности дужине летораста од висине подмлатка црног бора. Највећа бројност подмлатка црног бора на подручју Озрена јавља се при проценту непрекривене површине крунама стабала од око 40 % када износи 3125 ком/ха, а бројност подмлатка свих врста дрвећа је 4258 ком/ха. Највећа бројност подмлатка црног бора јавља се при вредности коefицијента вишеструког прекривања круна стабала од 1.39. Мултипликативни модел вишеструке регресионе анализе показује да здруженим и парцијалним утицајем темелнице и укупног броја стабала на бројност подмлатка црног бора објашњено је са 48.93 %. Резултати Ф-теста показују да нема статистички значајних зависности на нивоу 0.05</p>	
УКУПНО	80
Оригинални научни рад у часопису националног значаја	Бодова
<p>1. Ољача, Р., Петковић, В., Хркић, З., Говедар, З. (2009): Морфолошки показатељи анализе подмлатка букве (<i>Fagus sylvatica</i> L.) у условима Ш.У. Подградци. Гласник Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци, бр. 11, стр. 55-68, Бања Лука</p> <p>Подразумевајући да је раст као физиолошки процес у значајној мери условљен факторима средине као и да буква поседује велику адаптивност на утицаје спољне средине овим истраживањима утврђиван је степен промена интензитета раста и развитка клијаваца и неодраслог подмлатка букве у различитим условима микрохабитата. Утврђена је значајан повезаност морфофизиолошких показатеља при чему је статистички значајан утицај свеже масе стабљике и свеже масе листа подмлатка букве на висину подмлатка букве. Зависност суве масе стабљике од суве масе листа подмлатка букве је такође статистички значајна и може се изразити правилонијском регресионом везом. Тежина свежег листа подмлатка букве значајно зависи од његове висине, док сува маса листа подмлатка букве не показује статистички значајну зависност од висине подмлатка.</p>	5
<p>2. Говедар, З., Бјелановић, И., Керен, С. (2009): Утицај режима свјетлости на природно обнављање у састојини букве и јеле (<i>Abieti – Fagetum</i>) на Козари. Гласник Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци, бр. 11, стр. 69-88, Бања Лука</p> <p>Аутори су у раду користили савремени метод хемисферичних фотографија за индиректну оцену карактеристика светлости у шумским састојинама. Вршено је експериментално истраживање режима светлости и природног обнављања у шуми букве и јеле у националном парку „Козара“. Утврђени су елементи састојинске структуре и истраживан утицај режима светлости на бројност природног подмлатка на елементарним јединицама снимања. Светлосни услови на елементарним површинама су евалуирани помоћу рачунарског програма Gap Light Analyzer 2.0. (GLA), а резултати евалуације су доведени у везу са бројношћу подмлатка јеле и букве.</p> <p>Утврђено је да режим светлости у склопу састојине узрокује повољније услове за подмлађивање и већу бројност подмлатака на отвору који окружују средњодобна стабла букве него на отвору који окружују зрела јелова стабла. Светлост у истраживаној састојини нема доминантан утицај на бројност одраслог подмлатка букве и јеле већ су потребна детаљнија микроеколошка истраживања а посебно истраживања едафских услова станишта. На контролним тачкама добијене су екстремне вредности режима светлости при којима је подмлађивање јеле и букве онемогућено за тип шуме букве и јеле на киселом смеђем земљишту. У условима станишта подложним закоровљавању хелиофитама пожељно је извршити стандардизацију распореда снимака на терену ради поједностављења компарација добијених резултата за дужи временски период.</p>	5

<p>3. Благојевић, В., Говедар, З. (2009): Шумска земљишта и фитоценолошке карактеристике шума црног бора на подручју Озрена. Гласник Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци, бр. 11, стр. 89-102, Бања Лука</p> <p>У раду су приказана шумска земљишта и фитоценолошке карактеристике планине Озрен. Од педогенетских фактора највећи утицај на диференцирање земљишта имају геолошки супстрат и рељеф. Перидотит и серпентинисани перидотит су најраспрострањенији геолошки супстрат у шумским екосистемима Озрена. На разноврсност земљишног покривача Озрена утиче више фактора: геолошка подлога, купираност терена, величина планинског масива, вегетација и климе. Утврђено је да највеће учешће у земљишном покривачу Озрена имају еутрична смеђа земљишта (еутрични камбисол) у комбинацији са ранкером, с којим чини двочлану земљишну комбинацију. Најмање учешће у земљишном покривачу Озрена имају псеудоглеји образовани на перидотиту. Производни потенцијал перидотитских земљишта одређује степен развоја профила и дубина солума. Дубље форме земљишта, са О - А - Eg - Bg - C профилем (псеудоглеј) су високо продуктивна шумска земљишта, са О - А - (B) - R профилем (еутрични камбисол) су осредњег производног капацитета док су земљишта са О - А - R профилем веома умањеног производног капацитета. У овом раду на планини Озрен су проучене и три шумске фитоценозе: <i>Erico-Pinetum nigrae serpenticum subas. typicum</i> (Stefanović, 1962), <i>Erico - Pinetum nigrae serpenticum subas. daphnetosum blagayane</i> (Stefanović, 1962) и <i>Erico - Pinetum nigrae serpenticum subas. callunetosum</i> (Bojadžić, 1975). Шумске фитоценозе <i>Erico - Pinetum nigrae serpenticum subas. typicum</i> (Stefanović, 1962) и <i>Erico-Pinetum nigrae serpenticum subas. daphnetosum blagayane</i> (Stefanović, 1962) заузимају велике површине у оквиру климарегионалне вегетације <i>Quercus-Carpinetum illyricum</i> (Horvat, 1963). Проучене заједнице налазе се на надморској висини од око 500 m, нагибима од 20 - 30° и јужним до југозападним експозицијама. У флористичком саставу значајно је присуство врста карактеристичних за црноборове шуме термофилних станишта. Заједнице <i>Erico - Pinetum nigrae serpenticum subas. callunetosum</i> (Bojadžić, 1975) заузимају мање површине од предходних заједница. Распрострањене су на западним до северозападним експозицијама, нагибима од 5° и надморској висини од 290 m. Установљено је да у добро развијеном спрату дрвећа, грмља и приземне флоре обилује учешће мезофилних биљних врста.</p>	5
<p>4. Лукић, З., Тубин, Г., Цвјетковић, Б., Дукић, В., Говедар, З. (2010): Потреба формирања интересних организација у сектору приватног шумарства на примјеру општине Нови Град. Дефендологија, Година XIII, Бр: 27-28, Бања Лука</p> <p>У раду је вршено истраживање власничке структуре приватних шума у РС и на подручју општине Нови Град. Примењен је метод анкетирања. Истраживања су показала да је потребно интензивније учешће Републике у подршци приватним шумовласницима. Већина власника шума (95 %) никада није добила било какву субвенцију од Републике за газдовања својим поседом. Приватни шумопоседи су веома мали и фрагментирани са великим бројем власника. Због тога је већина власника спремна да се укључи у рад организација које повезују приватне шумовласнике. У погледу социо-демографских карактеристика утврђено је да је прко 40 % власника старости преко 50 година. Већина власника су мушког рода док је само 9 % приватних шумовласника на подручју општине Нови Град женског рода. Од укупног броја анкетираних шумовласника нико није учлањен ниу неку од организација које повезују приватне шумовласнике.</p>	5
<p>5. Шебез, М., Говедар, З. (2010): Фитоценолошке и еколошке карактеристике шума на подручју Витороге у Републици Српској. Гласник Шумарског факултета бр. 12, Бања Лука</p> <p>Истраживања у овом раду вршена су у шумама на подручју Витороге у Републици Српској. У раду су приказане еколошке карактеристике и шумска земљишта. Обухваћено је 9 састојина које су се налазиле на надморским висинама од 1190 до 1685 метара. Геолошку подлогу чине кречњаци, а заступљена су земљишта типа калкомеланосола, калкокамбисола и лувисола. Истраживане састојине припадају заједницама: <i>Abieti - Piceetum subalpinum</i>, <i>Piceo - Abieti - Fagetum</i> Čol. 1965, <i>Piceetum - Abietis montanum</i> Ht.1967 и <i>Sorbo - Piceetum subalpinum</i> Fuk. 1964. На основу анализе физичких и хемијских особина земљишта може се констатовати да су у истраживаним састојинама заступљени разни типови земљишта од калкомеланосола (А - R), калкокамбисола (А - (B)rz - R), до илимеризованих земљишта - лувисола (А - E - B - R). На подручју Витороге највише је заступљена земљишна комбинација калкомеланосола и калкокамбисола која се смењује на релативно малим површинама, док је присуство илимеризованих земљишта (лувисола) знатно мање. Изражена површинска каменитост и стеновитост ових земљишта смањује продуктивну површину за развој</p>	5

<p>дрвећа, а каменитост и стеновитост се смањује од нижих развојних стадија земљишта (калкомеланосола) према развијенијим типовима земљишта (лувисолима). Истраживања показују да на планини Виторога доминирају четири шумске заједнице, односно асоцијације: <i>Abieti – Piceetum subalpinum</i>, <i>Piceo – Abieti – Fagetum</i> Čol. 1965, <i>Piceetum – Abietis montanum</i> Нt. 1967 и <i>Sorbo – Piceetum subalpinum</i> Fuk. 1964., које припадају двома подсвезама <i>Abieti-Piceenion</i> и <i>Eu – Vaccinio – Piceenion</i>. Проучене заједнице налазе се на различитим надморским висинама од 1190 до 1685 метара, и распрострањене су у три висинска појаса. Нагиби су од 5 до 28 степени, а састојине су највише северних експозиција. Утврђено је флористичко богатство истраживаних састојина што потврђује чињеница да је у заједницама <i>Sorbo – Piceetum subalpinum</i> и <i>Piceetum – Abietis montanum</i> констатована 91 врста биљака, сврстана у 78 родова и 38 породица.</p>	
<p>6. Шебез, М., Говедар, З., Керен, С. (2010): Структурна изграђеност састојина смрче на подручју Витороге. Гласник Шумарског факултета бр. 13, Бања Лука</p> <p>Истраживања приказана у овом раду вршена су у шумама смрче на подручју Витороге у Републици Српској. Обухваћено је 9 састојина које се налазе на кречњачким земљиштима типа калкомеланосола, калкокамбисола и лувисола. Аутори указују да на карактер климе истраживаног подручја доминантно делују маритимни климатски утицаји. Истраживане састојине су сврстане у три основна типа шума:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Субалпске шуме смрче (<i>Sorbo – Piceetum subalpinum</i> Fuk. 1964) на плитким кречњачким земљиштима; - Шуме смрче (<i>Piceetum – Abietis montanum</i> Нt. 1967) на илимеризованом земљишту (лувисолу) на кречњаку и - Шуме смрче (<i>Piceetum – Abietis montanum</i> Нt. 1967) у појасу шума букве, јеле и смрче (<i>Piceo – Abieti – Fagetum</i> Čol. 1965) на серији кречњачких дубоких земљишта. <p>На основу елемената структурне изграђености састојина утврђено је да су у основним типовима шума заступљени разнолики структурни облици: састојине блиске пребирним и разнодобне састојине (двоспратне и вишеспратне). У свим основним типовима по броју стабала и запремини доминира смрча у односу на друге врсте дрвећа. Број стабала у истраживаним састојинама износи од 481 до 984 по хектару. Величина запремине се креће од 400 m³/ha до 882 m³/ha, а текућег запреминског прираста од 6,5 m³/ha до 14,0 m³/ha.</p>	5
УКУПНО	30
Научни радови на скупу међународног значаја штампани у целини	Бодова
<p>1. Говедар, З. (2006): Шумски екосистеми у функцији одрживог развоја Босне и Херцеговине. I Међународни конгрес “Екологија, здравље, рад, спорт”, Бања Лука, 8 до 11 јуни 2006. године, Бања Лука</p> <p>Аутор у раду истиче да су темељне међународне обавезе и иницијативе на подручју заштите, одрживог развоја и биодиверзитета, значајне за шумарство БиХ, односно њених ентитета, као и због њеног укључивања у европске интеграционе процесе. Зато је потребно развити интерес за оживљавање еколошког концепта одрживог развоја шумарства. Тај концепт, између осталог, подразумева да се приликом израде планова газдовања, а пре свега шумскоузгојног плана, посебна пажња посвети издвајању природних резервата и заштићених подручја са посебном наменом, као и неких изузетних природних пејзажа. Аутор истиче да друштвено – економски развој БиХ у значајној мери зависи од начина газдовања и одрживог развоја шумских екосистема, а одрживо управљање и газдовање шумама захтева много ефикасније мере узгоја и заштите шума и дивљачи. Неке од најзначајнијих су: Газдовање шумама на принципима природи блиског узгоја шума, са циљем побољшања производне и општекорисних функција шума; Очување биодиверзитета, повећање површина шума посебне намене и превођење шума у виши узгојни облик треба да буду приоритетни задаци шумарства БиХ; Јачање и одржавање природности шумских састојина уз повећање биолошких инвестиција и смањивање интензитета сеча применом еколошки прихватљивих технологија; Отварање шумских комплекса новим комуникацијама; Интеграција у међународне, пре свега европске шумарске институције; Правилно вредновање свих функција шума и сертификација шумских екосистема; Регулисање законских прописа и шумарске политике; Систем за образовање кадрова у шумарству потребно је ускладити са новим потребама у условима тржишног привређивања, а научноистраживачки, специјалистички рад и стручно усавшавање кадрова потребно је подићи на знатно виши ниво.</p>	6

<p>2. Govedar, Z., Krstić, M. (2006): Natural regeneration of beech (<i>Fagus sylvatica</i>, L.) in the virgin forests Lom in the wes part of the Republic of Srpska. An international conference and field trip of IUFRO WP 1.01.07 Ecology and silviculture of beech To be held 4-8 September 2006, Poiana – Brasov, Romania</p> <p>Autori u radu su vršili istraživanja u Prašumi „Lom“ (297,80 ha) koja se nalazi u zapadnom delu Republike Srpske. Ukupna površina rezervata iznosi 297.8 ha, od čega na jezgro (zona Ia) otpada 55.8 ha, a na površinu izvan jezgra (zona Ib) 242.0 ha. Naglašeno je bogatstvo vrsta i očuvanost sastojina u prašumi Lom, predstavljaju bitnu osnovu za proučavanje prirodnog obnavljanja bukve (<i>Fagus sylvatica</i>) u mešovitim sastojinama bukve, jele i smrče. Takođe je istaknuto da noviji pristupi proučavanju prašuma u cilju utvrđivanja razvojnih faza podrazumevaju detaljnije istraživanje strukture sastojina, a istraživanje procesa prirodnog obnavljanja raznih vrsta drveća što između ostalog podrazumeva proučavanje odnosa između mikrostanišnih uslova i podmlatka. Zbog toga autori naglašavaju cilj rada kojim žele da istaknu uticaj svetlosti kao važnog ekološkog faktora na prirodno obnavljanje bukve u specifičnim uslovima strukturne izgrađenosti mešovite sastojine bukve, jele i smrče. Utvrđeno je da dužina letorasta podmlatka zavisi od vrste drveća, kategorije podmlatka i intenziteta osvetljenosti, da postoje statistički značajne razlike na nivou značajnosti 5 % između dužine letorasta podmlatka bukve i jele, da glavni efekti pojedinačnih faktora (vrsta drveća, kategorija podmlatka i propustljivost svetlosti) i interakcije između vrste drveća i propustljivosti svetlosti su značajni zbog čega je nulta hipoteza odbačena, da su oba nivoa povećanja propustljivosti svetlosti značajno su uticala na povećanje dužine letorasta na nivou značajnosti 1 %. Regresiona analiza uticaja propustljivosti svetlosti na dužinu letorasta bukve i jele ima uglavnom linearan efekat, a optimum propustljivosti svetlosti za dužinu letorasta potrebno je tražiti pri većim intenzitetima osvetljenosti (većim od 10 %).</p>	6
<p>3. Govedar, Z., Stojanović, Lj., Krstić, M. (2006): Uzgojna problematika u funkciji stabilnosti šuma posebne namjene. Međunarodna naučna konferencija “Gazdovanje šumskim ekosistemima nacionalnih parkova i drugih zaštićenih područja”. Šumarski fakultet Banja Luka, Nacionalni prak “Sutjeska”, 05. do 08.07. 2006. godine, Jahorina – Tjentište</p> <p>Autori u radu ističu da je visok stepen biološkog diverziteta i potencijal genetskog varijabiliteta, prirodnost i unikatnost naših šuma važna osnova za izdvajanje novih površina šuma sa posebnom namenom u Republici Srpskoj i BiH. Značajni kriterijumi za selekciju prirodnih šumskih ekosistema posebne namene su: očuvanost prirodne, autohtone vegetacije, struktura i starost sastojine, biodiverzitet, antropogena ugroženost i dr. Istaknuto je da šumskouzgojne aktivnosti u šumama posebne namene moraju biti zasnovane na prirodi bliskom gazdovanju kao i da su ispunjavanjem proizvodne funkcije šuma u značajnoj meri ispunjene i druge opštekorisne funkcije šuma. U težnji da se šume što bolje zaštite i da opravdaju opštekorisne (ekološke i socijalne) funkcije, uzgojnoj problematici (prirodnom obnavljanju i nezi šuma) kod gazdovanja šumama posebne namene mora se posvetiti znatno veća pažnja kako bi šume posebne namene očuvale stabilnost i postale trajno održivi ekosistemi. Autori naglašavaju da variranje tipova prirodnih šuma u Evropi, društveno – ekonomske prilike, nivo razvijenosti svesti građana i dr. uslovljavaju velike razlike kod primene savremenih rezultata modernog gajenja šuma posebne namene. Savremeni pravci u uzgoju šuma određuju značaj i vrednost šuma posebne namene, ali njihovo gajenje treba da bude zasnovano na potpuno spoljno - trgovinski i komercijalno aktivnim pravcima u rangu održivog razvoja, zaštite i očuvanja biodiverziteta. Ukoliko šuma posebne namene treba da ispuni više funkcija njenu trajnost i stabilnost možemo obezbediti usmeravajućim delovanjem čovjeka primenom „aktivne zaštite“ u jedinstvenom kompleksnom sistemu koji je pre svega zasnovan na ekonomski opravdanim šumskouzgojnim principima racionalne nege, prirodnog obnavljanja, zaštite i korišćenja šuma posebne namene.</p>	6
<p>4. Govedar, Z., Stanivuković, Z., Čuković, D., Lazendić, Z. (2006): Osnovne taksacione karakteristike mješovitih sastojina bukve, jele i smrče u prašumi „Lom“ na području zapadnog dijela Republike Srpske. Međunarodna naučna konferencija “Gazdovanje šumskim ekosistemima nacionalnih parkova i drugih zaštićenih područja”. Šumarski fakultet Banja Luka, Nacionalni prak “Sutjeska”, 05. do 08.07. 2006. godine, Jahorina – Tjentište</p> <p>U radu su istraživane osnovne taksacione karakteristike sastojina bukve, jele i smrče u prašumi Lom. Vršena su istraživanja na dve ogledne površine, svaka veličine oko 1 ha. Utvrđivani su osnovni elementi strukturne izgrađenosti i statistički pokazatelji taksacionih elemenata. Cilj istraživanja je bio da se na osnovu taksacionih elemenata ukaže na stanje sastojina u pogledu strukture i na osnovu nje odredi razvojna faza sastojina. Istraživane sastojine u prašumi Lom nalaze sa na krečnjačkoj geološkoj podlozi gde dominiraju</p>	6

<p>zemljišta tipa kalkomelanosola i kalkokambisola. Sastojine pripadaju zajednici <i>Piceo – Abieti – Fagetum dinaricum</i>. Na području istraživanja u toku godine dominira perhumidna, a u toku vegetacionog perioda umereno – humidna klima.</p> <p>Sastojina OP1 ima karakteristike optimalne faze u kojoj je proces prirodnog obnavljanja tekao u dugom vremenskom periodu, što je uzrokovalo intenzivnije urastanje bukve, njeno „socijalno utapanje“ i nastanak prebirne strukture, odnosno prebirne faze, koja je karakteristična i za sastojinu OP2. Utvrđeno je da sastojine s obzirom na bukvu pripadaju II/III a s obzirom na jelu i smrču I/II bonitetnom razredu. Ukupna zapremina u sastojinama iznosi 1216.0 m³/ha (OP1) odnosno 1172.7 m³/ha (OP2) a u omeru smese dominira jela. Tekući zapreminski prirast iznosi 10.12 m³/ha (OP1) odnosno 8.97 m³/ha (OP2), dok je procenat zapreminskog prirasta veoma mali i iznosi 0.92 % (OP1) i 0.81 % (OP2). Sastojina OP2 je homogenija s obzirom na taksacione elemente od sastojine OP1.</p>	
<p>5. Stanivuković, Z., Govedar, Z. (2006): Ekološko – vegetacijske i taksacione karakteristike područja Malovčića doline kao osnova za izdvajanje šume sa posebnom namjenom. Međunarodna naučna konferencija „Gazdovanje šumskim ekosistemima nacionalnih parkova i drugih zaštićenih područja“. Šumarski fakultet Banja Luka, Nacionalni prak „Sutjeska“, 05. do 08.07. 2006. godine, Jahorina – Tjentište</p> <p>Autori u uvodnom delu rada naglašavaju da je zaštita šumskih ekosistema je jedna od osnovnih premisa održivog razvoja na lokalnom, regionalnom i državnom nivou većine evropskih zemalja. U radu su vršena istraživanja ekološko – vegetacijskih i taksacionih karakteristika na orografski specifičnom području Malovčića doline na planini Grmeč. Objekat istraživanja se nalazi na nadmorskoj visini od 460 m do 712 m, ekološko – vegetacijski područje istraživanja pripada oblasti unutrašnjih dinarida, zapadnobosansko krečnjačko – dolomitnom području i ključko – petrovačkom reonu. Autori su za cilj rada postavili da na osnovu dobijenih rezultata istraživanja istaknu specifičnosti retkog i očuvanog šumskog ekosistema, koji prema svojim karakteristikama treba da bude izdvojen u kategoriju zaštićenih šuma. Utvrđeno je da se objekat Malovčića doline kao rezervat prirode prema IUCN kategorizaciji podijeli u dvije zone:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zona stroge zaštite (Ia), površine 5,25ha, - Zona divljine (Ib), površine 20,53ha <p>Ustanovljena je prosečna zapremina krupnog drveta živih stabala u rezervatu 693,6m³ u zoni (Ia). Vrsta sa najvećim učešćem je bukva sa 60,4%, zatim slede: gorski javor sa 32,1%, lipa 3,7%, beli jasen 3,5% i gorski brest sa 0,2%. Značajno je veliko prisustvo pojedinačnih krupnih stabala bukve, gorskog javora, belog jasena, lipe čija zapremina prelazi 20m³ po stablu.</p>	6
<p>6. Govedar, Z., Krstić, M. (2006): Prirodno obnavljanje mješovitve sastojine bukve, jele i smrče u prašumi Lom. Međunarodna konferencija „Održivo korišćenje šumskih ekosistema – izazov 20 veka“, Institut za šumarstvo, Beograd</p> <p>U mešovitoj sastojini bukve, jele i smrče u prašumi Lom istraživani su osnovni elementi strukturne izgrađenosti i prirodnog podmlađivanja na stalnoj oglednoj površini (P = 1.0 ha). Posebna pažnja je posvećena analizi uticaja stepena sklopa na proces prirodnog obnavljanja sastojine. Za istraživanje karakteristika podmlatka primenjena je NAT - MAN (Nature-based Management of Beech in Europe) metoda. Prostorni raspored i dinamika podmlađivanja sastojine analizirani su i prikazani pomoću programa za vizuelizaciju sastojina (Stand Visualization System). Utvrđeno je da sastojina po strukturi pripada strukturno raznodobnim, bliskim prebirnim sastojinama u optimalnoj fazi razvoja. Prosečna zapremina iznosi 1216.0 m³/ha, a omer smese (bukva : jela : smrča) po zapremini je 29.1 % : 42.1 % : 28.8 %. Tekući zapreminski prirast iznosi 10.4 m³/ha. Na oglednoj površini nalaze se 674 jedinke podmlatka jele, smrče i bukve čija je visina veća od 130 cm, a prsni prečnik manji od taksacione granice (5.0 cm). Omer smese tog podmlatka je jela: smrča : bukva = 18.1 % : 13.8 % : 68.1 %. Za utvrđivanje međusobnih zavisnosti karakteristika podmlatka korišćen je metod regresione analize a za utvrđivanje uticaja mikrostanišnih uslova na karakteristike podmlatka primenjen je metod analize varijanse. U visinskoj strukturi podmlatka dominira neodrasli podmladak sa oko 70.0 %. U radu je utvrđeno da zastupljenost vegetacije (podmlatka vrsta drveća i prizemne flore) na mikrohabitatima opada sa povećanjem stenovitosti, a veličina kruna podmlatka bukve sa njegovom starošću se naglo i eksponencijalno povećava za razliku od kruna jele i smrče.</p>	6
<p>7. Govedar, Z., Krstić, M. (2007): Hight increment of ungrawn sprout in mixed stands of beech, fir and spruce in virgin forests „Janj“ and „Lom“. International conference „Management of forests in changing environmental conditions“, Technical University in Zvolen, Zvolen</p>	6

<p>10. Govedar, Z., Krstić, M. (2010): State and silvicultural problems in unevedaged beech, fire and spruce in the Republic of Srpska. International Conference, First Forestry Congress -Future with Forests- 11 – 13 november 2010, Faculty of F Belgrade</p> <p>Autori ističu da osnovni problemi gajenja mešovityh raznodobnyh šuma bukve, jele i smrče proizilaze iz nedosledne primene sistema gazdovanja odnosno odgovarajućih uzgojnyh metoda prirodnog obnavljanja šuma. Konstatovano je da su u većini gazdinskih klasa mešovityh šuma bukve, jele i smrče prisutna različita sastojinska stanja kako s obzirom na strukturnu izgrađenost sastojina, kvalitet stabala, tako i s obzirom na stepen i kvalitet prirodne obnovljenosti sastojina. Primena stabilimičnog prebiranja u mešovitym šumama bukve, jele i smrče sa mestimičnim prethvatom na kvalitet, neminovno vodi udaljavanju ovih šuma od tipičnyh strukturnih oblika prebirnyh šuma i šuma koje su po strukturi bliske prebirnyim. U zaključnyim razmatranjima navedene problematike autori naglašavaju da se prirodno obnavljanje tipova mešovityh šuma bukve i jele i šuma bukve, jele i smrče treba vršiti primenom grupimično – prebirnog sistema, švajcarskog poboljšanog femelšlaga i grupimično – postupnog sistema gazdovanja – <i>femelschlagbetrieb</i>. U svrhu lakšeg ostvarivanja planiranih ciljeva gazdovanja naročito tipovima mešovityh šuma bukve, jele i smrče potrebno je veću pažnju posvetiti bioekološkim osobinama vrsta drveća, opštim uslovima staništa, te jaćini zahvata u veškop sastojina i u smesu vrsta drveća. Takođe autori ističu potrebu da se provođenjem doznake stabala treba obezbediti prirodno obnavljanje, nega i odabiranje mladog naraštaja, stalno stvaranje, poboljšanje i održavanje nejednolične grupimično – prebirne strukture sastojina, korišćenje i poboljšanje zdravstvenog stanja šuma. Uzgojni radovi moraju biti vremenski i prostorno usklađeni. Problem nege mešovityh šuma bukve, jele i smrče je veoma izražen i potrebno je vršiti prebirne prorede zasnovane na principima "pozitivnog odabiranja".</p>	<p>60</p>
<p style="text-align: center;">УКУПНО</p> <p style="text-align: center;">Научни радови саопштени на скупу националног значаја штампани у целини</p>	<p>Бодова</p>
<p>1. Govedar, Z., Oljaća, R., Stanivuković, Z. (2007): Kalemljenje jednogodišnjih izbojaka pitomog kestena (<i>Castanea sativa</i> Mill.) na području Balja kod Kostajnice. Naučna podrška razvojnoj strategiji poljoprivrede Republike Srpske. XII naučno – stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske, 07.03. do 09.03. 2007. godine, Teslić, Agroznanje, Banja Luka</p> <p>Autori na osnovu istraživanja provedenih u izdanačkoj šumi pitomog kestena na području Balja kod Kostajnice ističu mogućnost kalemjenja i zaštite jednogodišnjih izbojaka i ukazuju na opravdanost i značajne mogućnosti povećanja koristi i proizvodnosti kestenovih šuma. Autori ukazuju da je osnova uspeha zasnovana na obezbeđenju sastojinskih uslova sa razvijenim hipovirulentnim sojevima gljive <i>Cryphonectria (Endothia) parasitica (Murill) Anderson</i> - rak kore pitomog kestena. Autori naglašavaju da je cilj kalemjenja proizvodnja plodova pitomog kestena koji imaju niz kvantitativnih i kvalitativnih prednosti u odnosu na autohtoni pitomi kesten. Kalemjenja su vršena na oglednoj površini veličine 1.0 ha koja je osnovana 2004. godine čistom sećom stabala sa ciljem podizanja voćnjaka pitomog kestena. Za kalemljenje su korišćene plemke italijanskog kultivara "morona" (<i>pontekosi</i> i <i>cardacio</i>), metodom kalemjenja „u procep“. Od ukupno 189 kalemova najveći uspeh (59 %) je ostvaren na izbojcima iz panjeva do 10 cm debljine i izbojcima iz žila. Neuspelo je 47 kalemova (25 %) i to zbog fiziološke suše i mehaničkih oštećenja (16 %) i raka kore pitomog kestena <i>Cryphonectria parasitica</i> (9 %). Prilikom kalemjenja zaštita je vršena specijalnim voskom za zaštitu kalemova u kojem se nalaze spore hipovirulentnih sojeva <i>Cryphonectria parasitica</i>. Prilikom zaštite sastojina najznačajnije je obezbediti da mladi izdanci i izbojci se međusobno ne dodiruju a mesta ozleđivanja usled mera nege (orezivanja) potrebno je premazivati posebnim voskom. Kalemljenjem se omogućava da dobijeni plodovi na kalemljenim jedinkama budu znatno krupniji od domaćih plodova pitomog kestena. U 1kg domaćeg kestena autori su konstatovali oko 250 komada plodova, dok u kalemljenim jedinkama kultivara „moron“ je nadeno između 90 i 100 komada plodova.</p>	<p>3</p>
<p>2. Govedar, Z. Medarević, M. (2008): Osnov koncepcije razvoja šumatsva Republike Srpske. Naučni skup „Resursi Republike Srpske“ Akademija nauka i umjetnosti Republike Srpske, knj. XIII, Odjeljenje prirodno – matematičkih i tehničkih nauka, knj. 7, Banja Luka</p> <p>Autori u razmatranju koncepcije razvoja šumarstva Republike Srpske ističu da ista u velikoj meri zavisi od kreiranja dugoročne politike i strategije. Tendencije razvoja u narednom periodu treba da budu usmerene na primenu tradicionalnih principa koji su u dosadašnjem gazdovanju uticali na pozitivne trendove razvoja ali</p>	<p>3</p>

<p>istovremeno i na usvajanje i primenu novih međunarodnih, pre svega evropskih standarda i normi. Autori naglašavaju da osnovne koncepcije u kreiranju šumarske politike i strategije šumarstva trebaju biti zasnovane na potrebi da se sačuvaju šume i njihov biodiverzitet, vode, zemljište i vazduh kao i na racionalnom korišćenju drveta neophodnog za zadovoljenje određenih potreba i ostvarenja profita. Tradicionalni principi koji počivaju na kontinuitetu gazdovanja i očuvanju stabilnih prirodnih šumskih ekosistema predstavljaju komparativne prednosti koje šumarstvo Republike Srpske svrstava u vodeća evropska šumarstva. S druge strane međunarodne inicijative koje su zasnovane na standardima i normama koje promovišu globalan pristup održivog razvoja i upravljanja šumskim resursima sa težištem na zaštitu životne sredine zahtevaju od šumarstva Republike Srpske što brže ali racionalno usklađivanje gazdovanja šumama sa tim konceptima. Kao osnovni zadatak u gazdovanju šumama autori ističu potrebu uspostavljanja uravnoteženog stanja po tipovima šuma što predstavlja osnovu za povećanje proizvodnosti, zaštite, očuvanja i unapređenja ekoloških karakteristika šumskih ekosistema.</p>	
УКУПНО	6
Пројекти, студије, елаборати	Бодова
<p>1. Говедар, З., Станивуковић, З., Дукић, В., Каповић, М., Цвјетковић, Б. (2009): Индиректна конверзија и реконструкција изданаčkih шума букве у високи узгојни облик. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Шумарски факултет</p>	4
<p>2. Говедар, З., Ђурић, Г., Марчета, Д., Керен, С., Јотановић, С., Кондић, Д. (2010): Биомаса као обновљиви извор енергије. Министарство науке и технологије РС, Универзитет у Бањој Луци, Институт за генетичке ресурсе</p>	4
УКУПНО	8
Учешће у изради стручних пројеката	
<p>1. Матаруга, М., Бурлица, Ч., Станивуковић, З., Говедар, З.,..... (2007): Санација опожарених шумских површина у ШГ „Бања Лука“, ГЈ „Мањача. ЈПШ „Шуме Републике Српске, Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци</p>	1
<p>2. Бурлица, Ч., Говедар, З., Балотић, П. (2007): Шумскоузгојне мјере на подручју водозаштитних појасева „ВЕСЕЛИНОВАЦ“ И „РИСОВАЦ“. ЈПШ „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац</p>	1
<p>3. Станивуковић, З., Карацић, Д., Михајловић, Љ.,, Говедар, З. (2008): Биотехничке мјере у заштити и обнови шума у Републици Српској. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци</p>	1
<p>4. Dijaci, J., Govedar, Z., Rozenbergar, D., Stupar, V., ... (2008): Gap disturbance processes in old growth fir beech forests of the Dinaric Alps. Ministarstvo nauke i tehnologije RS, Bilateralna saradnja Šumarskog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci i Biotehničkog fakulteta Univerziteta u Ljubljani</p>	1
<p>5. Лазарев, В., Говедар, З., Станивуковић, З., Јокановић, Б., (2007): Изложеност шума штетним утицајима и повећање њихове заштите. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци</p>	1
<p>6. Медаревић, М., Злокапа, Б., Станивуковић, З., Јокановић, Б., Говедар, З. (2007): Програм функционалног коришћења сјеменске састојине “Увала” и туристичко-рекреативног центра Велико Врело” у Дринићу. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Шумарски факултет</p>	1

Универзитета у Бањој Луци	
7. Стојановић, Љ., Стевановић, В., Цвјетићанин, Р., Исајев, В., Михајловић, Љ., Карацић, Д., Шошкић, Б., Медаревић, М., Матаруга, М., Говедар, З. (2008): Оморика на природним налазиштима. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Шумарски факултет	1
8. Карацић, Д., Михајловић, Љ., Медаревић, М., Тодоровић, З., Говедар, З. (2008): Стратегија развоја шумарства Републике Српске, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде републике Српске, 2008, Шумарски факултет	1
9. Говедар, З. , Љубојевић, С., Маунага, З., Брујић, Ј., Станивуковић, З., (2011): Анализа, обрада и публикација резултата 2. државне инвентуре шума у БиХ/РС. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Шумарски факултет	1
10. Говедар, З. , Керен, С., (2011): Њега култура смрче у функцији повећања количине и квалитета приноса. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Шумарски факултет	1
УКУПНО	10

<u>Уређивање националног научног часописа</u>	Бодова
Кандидат Др Зоран Говедар је уредник националног научног часописа Гласник Шумарског факултета у Бањој Луци од 2008. године	1

Научна делатност кандидата након избора у звање доцента

Тип и категорија рада	Бр.	Бод.
Научни радови објављени у часописима међународног значаја	10	80
Научни радови објављени у часописима националног значаја	6	30
Научни радови на међународним скуповима штампани у целини	10	60
Научни радови на скуповима националног значаја штампани у целини	2	6
Уредник националног научног часописа	1	1
Укупно научни радови	31	177

Образовна делатност кандидата

Уџбеник, практикум, збирке; Govedar, Z. (2011): Gajenje šuma – ekološke osnove. Udžbenik, Šumarski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci, Banja Luka	1	6
---	---	---

Стручна делатност кандидата

Пројекти, стручни радови, елаборати, студије	18	18
--	----	----

УКУПАН БРОЈ БОДОВА за научну, образовну и стручну делатност кандидата износи 201 бодова.

Остале активности кандидата

Учешће у раду Комисија за јавну одбрану магистарских и докторских радова

1. Кандидат Др Говедар Зоран је учествовао у раду комисија за јавну одбрану магистарских радова:
- Копривица, А. (2010): Основне структурно-производне карактеристике најважнијих типова шума бијелог бора (*Pinus silvestris* L.) на Романији. Шумарски факултет Универзитета у Београду, Београд
 - Благојевић, В. (2009): Еколошко-производне карактеристике и начин природног обнављања шума црног бора (*Pinus nigra* Arnold) на подручју Озрена. Шумарски факултет Универзитета у Београду, Београд
 - Бјелановић, И. (2008): Реконструкција изданачких букових шума на подручју Букова. Шумарски факултет Универзитета у Београду, Београд

Кандидат Др Говедар Зоран је учествовао у раду комисије за јавну одбрану Докторске дисертације:

- Станивуковић, З. (2009): Биоекологија беле имеле (*Viscum album spp. abietis*) и њена улога у процесу пропадања и сушења (*Abies alba* Mill.) у западном делу Републике Српске. Шумарски факултет Универзитета у Београду, Београд

Рецензије уџбеника

1. Кандидат Др Говедар Зоран је био рецензент универзитетског уџбеника:

- Стојановић, Љ., Крстић, М. (2008): Гајење шума I – методи природног обнављања и неговања шума. Шумарски факултет Универзитета у Београду, Београд

Закључци и препорука комисије

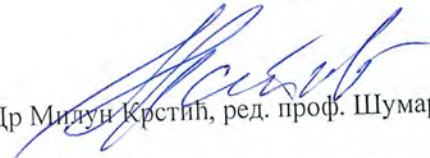
На Конкурс објављен у дневним новинама „Глас Српске“ од 16.03.2011. године за избор наставника на ужу научну област Гајење шума, пријавио се само један кандидат, те је Комисија за припрему извештаја за избор у звање анализирала пријаву кандидата Др Зорана Говедара. На основу приказане анализе целокупне активности др Зорана Говедара, доцента Шумарског факултета у Бањој Луци, у наставном, научно – истраживачком и стручном раду, као и дугогодишњи увид чланова Комисије у рад кандидата, може се констатовати да је кандидат веома одговоран у извршавању обавеза које произилазе из универзитетског рада те да је кандидат у томе постигао запажене резултате. У научно-истраживачком и стручном раду се афирмисао у домаћој и иностраној научној јавности. Има, самостално или као коаутор, велики број радова, објављених или саопштених на домаћим и међународним научним часописима и скуповим, који су по садржају разноврсни, тако да покривају практично целу област Гајења шума. Овако широк спектар интересовања и знања омогућио је кандидату да успешно сарађује у тимском раду из више различитих области у оквиру шумарских наука и успешно решава врло сложену проблематику из своје уже научне области - Гајења шума. Тиме је дао значајан допринос науци и струци, чиме врши запажен утицај на развој науке и научне мисли у области Гајења шума и позитивно делује на унапређење шумарске науке и струке.

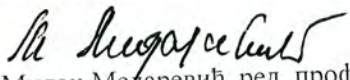
У свом педагошком раду од времена када је изабран за асистента на предмету Гајење шума, др Зоран Говедар је прошао кроз наставни процес извођења вежби, теренске и практичне наставе и дао значајан допринос њеном унапређењу. Након избора у звање доцента на предмету Гајење шума показао је велику умешност и одговорност у извођењу наставе, коју обавља са много педагошке суптилности.

Посебно треба истаћи досадашњи допринос кандидата у сарадњи са шумарском привредом Републике Српске, Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, као и многим међународним научно – образовним институцијама, што омогућава даљи развој те сарадње и допринос афирмацији Универзитета и Шумарског факултета у Бањој Луци.

На основу свега напред изложеног о научном, стручном и наставном раду као и другим активностима, ценећи укупни рад и остале резултате, Комисија за припрему извештаја констатује да кандидат, испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању и Статутом Универзитета у Бањој Луци за избор у звање наставника и предлаже Научно-наставном већу Шумарског факултета у Бањој Луци да др Зорана Говедара **ИЗАБЕРЕ У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА ЗА УЖУ НАУЧНУ ОБЛАСТ ГАЈЕЊЕ ШУМА.**

Комисија:

Др Милун Крстић, ред. проф. Шумарског факултета у Београду

Др Милан Медаревић, ред. проф. Шумарског факултета у Београду

Др Раде Цвјетићанин, ванр. проф. Шумарског факултета у Београду